

การพัฒนา รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้กรณีศึกษาร่วมกับแนวคิด
โมเดลธุรกิจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน
สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยชุมชน
**Development of Blended Learning Model by Using Case Study with
Business Model Concept to Enhance Business for Community
Planning Skills for Management Division
Students of Community College**

ชลธิชา มะโนสิน, น้ามนต์ เรืองฤทธิ์,
ฐาปณีย์ ธรรมเมธา และ อนิรุทธิ์ สติมัน
มหาวิทยาลัยศิลปากร

**Chonthicha Manosin, Nammon Ruangrit,
Thapanee Thammetar and Anirut Satiman**
Silpakorn University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: chonthicha.ma@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ 2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ 3. เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ และ 4. เพื่อประเมินรับรองรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาวิทยาลัยชุมชน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา กจ.1002 วิชาหลักการจัดการ 3 (3-0-6) จำนวน 30 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1. แบบสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการ 2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง 3. รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ 4. แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน 5. แบบทดสอบความรู้การเขียนแผนธุรกิจ 6. แบบประเมินความสามารถในการสร้างแผนธุรกิจ 7. แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้ 8. แบบประเมินรับรองรูปแบบการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่า t-test ผลการวิจัยพบว่า

* วันที่รับบทความ : 19 มิถุนายน 2566; วันที่แก้ไขบทความ 27 มิถุนายน 2566; วันที่ตอบรับบทความ : 28 มิถุนายน 2566

Received: June 19 2023; Revised: June 27 2023; Accepted: June 28 2023

1. ผู้เรียนมีความคิดเห็นต่อสภาพ ปัญหา และความต้องการฯ อยู่ในระดับมาก 2. รูปแบบการเรียนรู้ฯ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 2.1) องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน กรณีศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัล และสภาพแวดล้อม 2.2) กระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ ความพร้อม/ปฐมนิเทศ ศึกษาบริบท กรณีศึกษา กิจกรรมการเรียนรู้ นำเสนอ/อภิปรายผล และสรุป/ประเมินผล และ 2.3) แพลตฟอร์มการเรียนรู้ ได้แก่ แบบออนไลน์ และแบบในห้องเรียน 3. ผลการใช้รูปแบบฯ มีดังนี้ 3.1) ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 3.2) ผู้เรียนมีความสามารถในการเขียนแผนธุรกิจอยู่ในระดับมากที่สุด 3.3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบฯ อยู่ในระดับมาก และ 4. ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองความเหมาะสมของรูปแบบฯ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การเรียนการสอนแบบผสมผสาน; การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา; แนวคิดโมเดลธุรกิจ; วางแผนธุรกิจ

Abstracts

The objectives of this research were 1) study status, problems and needs of learning model, 2) develop model of blended learning by using case study with business model concept, 3) study the use of blended learning, and 4) evaluate the expert's appropriate consensus of model of blended learning. The sample group in this research were 36 students of Management Division, Community College that assign for study status, problems and needs of learning model stage, and 30 students that assign for study of the use of blended learning model stage. Research tools were: 1) status, problems and needs of learning model survey, 2) semi-structured Interview, 3) model of blended learning by using case study with business model concept 4) learning plan, 5) business model concept test, 6) business model plan ability assessment, 7) satisfaction questionnaire, and 8) learning model consensus evaluation. The statistic used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, pair-wise t-test. Findings revealed as follows:

1. student's opinion on status, problems and needs of learning model showed at high level, 2. model of blended learning by using case study with business model concept showed components that divided into 3 parts: 2.1) Core Elements; Instructor, Learner, Case Study, Digital Technology, and Environment, 2.2) Learning process; Orientation, Context, Case-Based, Brainstorming, Show & Share, and Evaluation, and 2.3) Learning Platform; Online and F2F, 3. the use of learning model showed that: 3.1) student's posttest score was higher than pretest score at 0.05 level of significant 3.2 student's ability of business model plan showed at high level, and 3.3) student's satisfaction showed at high level, and 4. expert's appropriate consensus evaluation showed at high level

Keywords : Blended Learning; Case Study; Business Model Concept; Community Business Planning Ability

บทนำ

ตามที่รัฐบาลได้มีนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาธุรกิจ SMEs โดยถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2563 : ออนไลน์) รวมทั้งยังส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs เดิม และผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ทั้งรายใหม่ ช่วยเป็นตัวขับเคลื่อนพัฒนาเศรษฐกิจ ของประเทศ เกิดการสร้างงาน สร้างโอกาสแรงงานภายในประเทศ ทำให้ประเทศไทยมีฐานธุรกิจและฐานภาษีที่ กว้างขวางขึ้น สร้างรายได้เพื่อนำมาพัฒนาประเทศต่อไป สอดคล้องกับกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ที่กำลังดำเนิน “โครงการเสริมสร้างผู้ประกอบการใหม่” (New Entrepreneurs Creation: NEC) โดยมุ่งเน้นการสร้างผู้ประกอบการจากผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ มีศักยภาพ พร้อมทั้งจะเป็นผู้ประกอบการเพื่อสร้างความมั่นใจและเกิด กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบด้วย การให้ความรู้ทางด้านวิชาการ กระบวนการบริหารจัดการธุรกิจ ที่ทันสมัย ได้แก่ การสร้างแนวคิดทางธุรกิจ การวิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจ การพิจารณาธุรกิจที่เหมาะสมกับตนเอง การวางแผนกลยุทธ์ธุรกิจ การตลาด การเงิน การบัญชี การจัดการบุคคล การบริหารจัดการทางด้านเทคนิค การใช้เทคโนโลยีที่ถูกต้องเหมาะสม กฎหมายธุรกิจและระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการปรึกษาแนะนำเพื่อการ จัดตั้งธุรกิจจากผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ควบคู่ไปกับการฝึกอบรมจนสามารถจัดทำแผนธุรกิจที่เป็นของตนเองได้ เพื่อให้สามารถก่อตั้งกิจการได้สำเร็จ และดำเนินธุรกิจได้ต่อเนื่อง (กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม, 2563 : ออนไลน์) อย่างไรก็ตามผู้ประกอบการบางรายยังขาดความรู้ความสามารถด้านการวางแผนธุรกิจที่ดี โดยยิ่งใน ปัจจุบันโลกเปลี่ยนไปมาก เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในทุกภาคส่วน ส่งผลให้ผู้ประกอบการต้องปรับตัวในเรื่อง การทำการวางแผนธุรกิจให้ทันกับโลกของตลาดที่มีการเปลี่ยนไป ดังนั้นเครื่องมือขึ้นหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างมากต่อผู้ประกอบการ คือทักษะการวางแผนธุรกิจการวางแผนธุรกิจที่ดีจะมีรายละเอียดที่ครบถ้วน และมีทิศทางที่ชัดเจน ซึ่งจะเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการใช้เพื่อเป็นแนวทางการเริ่มต้นธุรกิจอีกด้วย เครื่องมือหนึ่งสำหรับผู้ประกอบการที่ต้องลงทุน เริ่มต้นธุรกิจหรือการปรับปรุงธุรกิจเดิมให้เติบโตมากยิ่งขึ้น และช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถมองเห็นภาพรวม (Visualizing) ของธุรกิจได้ครบทุกมิติมากขึ้น และช่วยในการประเมินความเสี่ยงในการลงทุนให้แก่ผู้ประกอบการ เป็นการตอบโจทย์ที่สำคัญของการทำธุรกิจ นั่นก็คือ การสร้างหรือการวางแผนธุรกิจ เพื่อช่วยให้องค์กรสามารถแข่งขันในตลาดได้อย่างยั่งยืน ประกอบกับการมีแผนธุรกิจที่ดีนอกจากจะช่วยให้ทุกคนในองค์กรมีเป้าหมายที่ชัดเจนในการทำงานแล้ว ยังช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรด้วยเมื่อต้องติดต่อหรือทำงานร่วมกับบุคคลภายนอก เพราะนั่นหมายถึงความมีวิสัยทัศน์ และเป้าหมายในการทำงานที่ชัดเจน และช่วยให้ผู้รับฟังแผนได้เข้าใจถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นกับองค์กรในอนาคตได้ ซึ่งจากแนวคิดการประยุกต์โมเดลทางธุรกิจ (Business Model) ซึ่งเป็นเสมือนเครื่องมือที่ช่วยในการวางแผนธุรกิจให้เห็นภาพธุรกิจได้อย่างครบถ้วนทุกมุม ช่วยในการกำหนด ยุทธศาสตร์กลยุทธ์ ประเมินความสำเร็จของแผนงานและเลือกรูปแบบธุรกิจ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2561 : ออนไลน์)

สิ่งสำคัญประการหนึ่งนั้นคือการประยุกต์หลักการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) จะมีส่วนช่วยให้การเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนและผู้สอน (Face to Face: F2F) เกิดปฏิสัมพันธ์ในการเรียนรู้ได้ดี โดยการเรียนรู้แบบผสมผสาน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่บูรณาการการเรียนรู้ทั้งแบบออฟไลน์และออนไลน์ โดยมีองค์ประกอบของการผสมผสานรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ โดยใช้เทคโนโลยีหลากหลายร่วมกับการเรียนการสอนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียนแบบดั้งเดิม เป็นการนำเทคโนโลยีทางด้านการสอนทุกรูปแบบเข้ามาเพื่อตอบสนองความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน และเติมเป็นช่องว่างของการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนแก่ผู้เรียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ (สุธิดา ปรีชา นนท์, 2564 : 4-5) ซึ่งสามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งในองค์ความรู้ที่เรียนได้มากกว่าออนไลน์ หรือเรียนในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในการเรียนได้ตามความต้องการของผู้เรียนอย่างอิสระ (Johnson et al. 2006 : 379) ประกอบกับแนวคิดการเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา (Case Study) ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่นำเสนอเหตุการณ์ หรือสถานการณ์จริง ในรูปแบบสื่อที่หลากหลาย เพื่อจัดสถานการณ์ให้กับผู้เรียน ตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษา อภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์แนวคิด ทฤษฎี หลักการในการคิด ไตร่ตรองและการตัดสินใจในการหาคำตอบเพื่อแก้ปัญหาให้กับกรณีศึกษานั้นๆ อย่างมีเหตุผล แล้วสรุปทางการตัดสินใจ หรือวิธีการแก้ปัญหาที่เห็นว่าดีที่สุด เหมาะสมที่สุด และนอกจากนี้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา จะต้องนำเสนอปัญหาที่มีความซับซ้อน ให้ผู้เรียนได้ทักษะ การคิด วิเคราะห์ หาแนวทางแก้ปัญหา ซึ่งผู้สอน ต้องมีการจัดเตรียมข้อมูล แนวทางแก้ปัญหา และโอกาสในการ แลกเปลี่ยนความคิดในประเด็นปัญหาร่วมกับผู้เรียน เพื่อเปิดมุมมองที่หลากหลายปัญหาและแนวทางในการตัดสินใจที่หลากหลาย (ปรีชา สมพิช, 2556 : 260)

ตามแผนยุทธศาสตร์สถาบันวิทยาลัยชุมชนระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) ที่เน้นยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1.ต่อยอดอดีต 2. ปรับปัจจุบัน 3.สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับ โมเดลธุรกิจ เพื่อเป็นการตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคตบนพื้นฐานของการต่อยอดอดีต และปรับปัจจุบัน ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวที โลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดีรวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้นั้น การสร้างนวัตกรรมเศรษฐกิจยุคใหม่สร้างและพัฒนาผู้ประกอบการยุคใหม่ ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ กลาง เล็ก วิสาหกิจเริ่มต้น วิสาหกิจชุมชน หรือวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งเกษตรกร ให้เป็นนักรบเศรษฐกิจยุคใหม่ที่มีทักษะและจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการที่มีความสามารถในการแข่งขันที่มีอัตลักษณ์ชัดเจน โดยมี

นวัตกรรมใน 3 ด้าน คือ นวัตกรรมในการสร้างโมเดลธุรกิจ นวัตกรรมในเชิงสินค้าและบริการ และนวัตกรรมในเชิงกระบวนการผลิตและบริการ พร้อมทั้งเป็นนักการค้าที่เข้มแข็ง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยชุมชน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้คือเป้าหมายหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน
2. เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน
3. เพื่อศึกษาการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน
4. เพื่อประเมินรับรองรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน

ระเบียบวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R&D) รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- 1.1 ประชากร ได้แก่ นักศึกษาระดับอนุปริญญา ของวิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร
- 1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาระดับอนุปริญญา สาขาการจัดการ วิทยาลัยชุมชนสมุทรสาคร ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา รายวิชา กจ.1002 วิชาหลักการจัดการ 3(3-0-6) ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 30 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 2.1 แบบสำรวจสภาพ ปัญหา และความต้องการฯ
- 2.2 แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง
- 2.3 รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ
- 2.4 แผนการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานฯ
- 2.5 แบบทดสอบความรู้การเขียนแผนธุรกิจ
- 2.6 แบบประเมินความสามารถในการสร้างแผนธุรกิจ
- 2.7 แบบประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้ฯ
- 2.8 แบบประเมินรับรองรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับ

แนวคิดโมเดลธุรกิจ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลงานวิจัย

ระยะเวลาการจัดเก็บข้อมูล จำนวน 5 สัปดาห์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 ขึ้นเตรียมความพร้อม/ปฐมนิเทศ และ ขึ้นศึกษาบริบทของแผนธุรกิจ

สัปดาห์ที่ 2-3 ขึ้นศึกษากรณีศึกษาร่วมกัน ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน (กรณีศึกษาที่ 1)

กิจกรรมที่ 2 กิจกรรมภายในกลุ่มย่อย (กรณีศึกษาที่ 2)

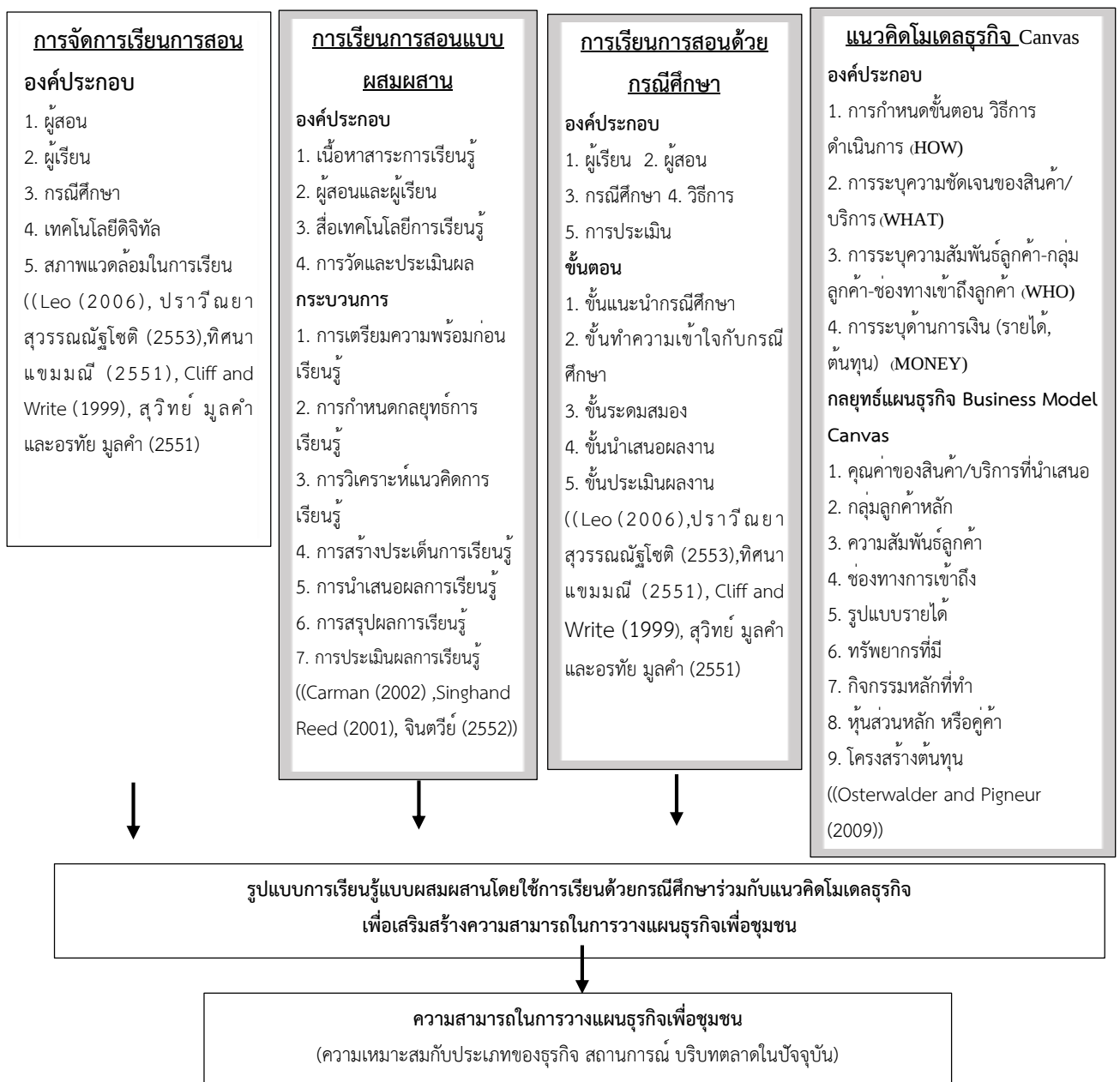
กิจกรรมที่ 3 กิจกรรมระหว่างกลุ่ม (กรณีศึกษาที่ 3)

สัปดาห์ที่ 4 ขึ้นกิจกรรมการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมการเขียนแผนธุรกิจ

สัปดาห์ที่ 5 ขึ้นนำเสนอ อภิปรายผล สรุป และประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์สังเคราะห์ศึกษาแนวคิดทฤษฎี และหลักการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน การสอนแบบกรณีศึกษา และแนวคิดโมเดลธุรกิจ และได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็น ของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียน สำหรับการนำมาใช้ในการพัฒนาโดยข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 53 มีช่วงอายุอยู่ระหว่าง 20-25 คิดเป็นร้อยละ 44 และกำลังเรียนอยู่ในชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 61

2. ผู้ตอบแบบสอบถามเคยมีประสบการณ์การเรียนแบบผสมผสานในชั้นเรียน และออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 100 (สอนเนื้อหา และกิจกรรมออนไลน์) ทั้งนี้ นักศึกษาคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ การวางแผนธุรกิจด้วยแนวคิดโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) ควรเป็นแบบบรรยายและกิจกรรมเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 81

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถ สภาพปัญหา และความต้องการ

ตารางที่ 1 ผลวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสามารถ สภาพปัญหา และความต้องการ

คะแนน	$\bar{x}$	S. D.
ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้	4.36	0.63
สภาพการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	4.24	0.67
ปัญหา การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	4.36	0.61
ความต้องการ การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน	4.36	0.63

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผลการศึกษาได้ดังนี้

1. แนวทางการเรียนแบบผสมผสานด้วยกรณีศึกษาเพื่อความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 สำหรับผู้สอน ควรระบุนิยามการสอนสำหรับบทบาทของตัวผู้สอน ในขั้นของการปฐมนิเทศ ก่อนเรียน การวางแผนเงื่อนไขการเรียนรู้ร่วมกันทั้งในการเรียนออนไลน์ และการเรียนในชั้นเรียน การจัดสภาพแวดล้อม สิ่งสนับสนุนสำหรับการเรียนออนไลน์ เช่น ช่องทางการติดต่อสื่อสาร

1.2 สำหรับผู้เรียน ควรทราบวัตถุประสงค์ของการเรียน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ของรายวิชา ผู้เรียนและผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อมในเรื่องระบบที่ใช้ในการสนับสนุนการสอนออนไลน์

2. ด้านรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสาน

2.1 การเรียนการสอนแบบผสมผสานควรมีวิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหา ทั้งทางทฤษฎี และปฏิบัติ

2.2 การเพิ่มกิจกรรมการสอนภายในห้องเรียน โดยใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะรูปแบบออนไลน์ เพื่อช่วยสร้างแรงกระตุ้นให้กับผู้เรียน

3. การเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยกรณีศึกษา ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ช่วยส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ หลักคิดเชิงธุรกิจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้และหรือริเริ่มในการประกอบธุรกิจได้

4. องค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยกรณีศึกษา เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน โดยควรมีช่องทางสื่อสารสำหรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแชร์ข้อมูลกันภายในผู้เรียน

5. การแบ่งสัดส่วนในการเรียนแบบเผชิญหน้าในชั้นเรียน และแบบออนไลน์ ด้วยการเรียนแบบผสมผสานเป็นการเน้นด้วยแบบออนไลน์ในสัดส่วนที่มากขึ้น ซึ่งในปัจจุบันผู้เรียนสามารถไปเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เช่น เนื้อหาทางด้านความรู้ความเข้าใจแต่ควรเพิ่มเติมการปฏิบัติ โดยจัดแบบโดยออนไลน์ 60 และเผชิญหน้า (F2F) 40

6. กิจกรรมที่เหมาะสม ทั้งแบบเผชิญหน้า (F2F) และแบบออนไลน์ (Online) ประกอบด้วย

6.1 การสอนในชั้นเรียน ควรเป็นในเรื่องของกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6.2 การสอนออนไลน์ควรเป็นความรู้ที่สามารถทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง เช่นเนื้อหาทฤษฎี

7. การเรียนแบบผสมผสานด้วยกรณีศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมความพร้อม/ปฐมนิเทศ 2) ขั้นศึกษาบริบทของแผนธุรกิจ 3) ขั้นศึกษากรณีศึกษาร่วมกัน 4) ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ 5) ขั้นนำเสนอ/อภิปรายผล 6) ขั้นสรุปและประเมินผล ช่วยส่งเสริมความสามารถการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ให้กับผู้เรียน ได้เหมาะสมต่อการกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ครอบคลุมการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับวิชา ข้อเสนอแนะ ขั้นกิจกรรมกลุ่ม ควรมีช่องทางสื่อสารภายในกลุ่มย่อย เพื่อให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้นอกเวลา และเพื่อให้ผู้สอนสามารถเข้าไปสังเกตการณ์ในการดำเนินการหรือคอยช่วยเหลือ

8. แนวทางการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ทั้ง 6 ขั้นตอน มีความเหมาะสม ข้อเสนอแนะ แต่ควรเพิ่มรายละเอียดของกิจกรรมแต่ละขั้นตอนให้ชัดเจน

9. การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบมีความเหมาะสมทำให้เห็นกระบวนการของภาพรวม และหน้าที่ของแต่ละองค์ประกอบชัดเจน

10. การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการร่วมมือภายในกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ระดมความคิดเพื่อให้ได้ทางเลือกที่ดีที่สุด

11. การเรียนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ควรเป็นกิจกรรมแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น ระดมความคิด เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน

12. เกณฑ์การประเมินผลงานการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ดังนี้ 1) วัดจากชิ้นงานที่ผู้เรียนร่วมกันทำภายในกลุ่มตามกิจกรรมของผู้สอน และ 2) ควรให้ผู้เชี่ยวชาญร่วมพิจารณาประเมินความสามารถทางชิ้นงาน

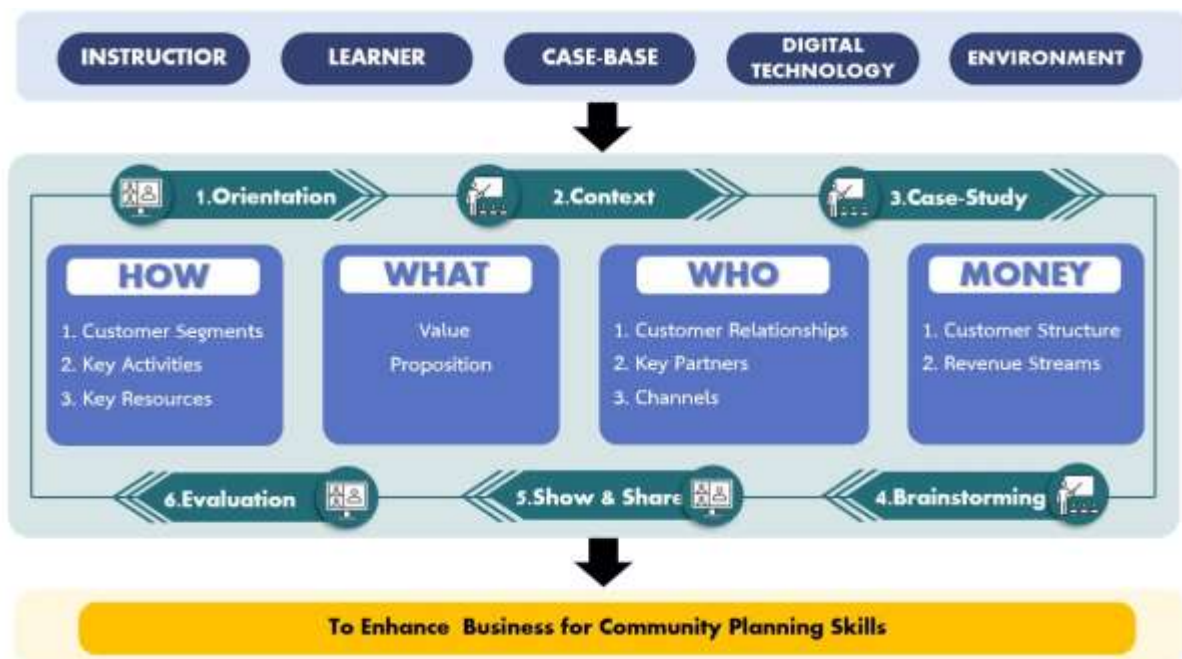
2. ผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานรวมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน มีองค์ประกอบดังนี้

2.1 ผลการสร้างรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย 1.1) แนวคิด หลักการของรูปแบบฯ และ 1.2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบฯ

ตอนที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ประกอบด้วย 2.1) รูปแบบการเรียนรู้ฯ 2.2) องค์ประกอบของรูปแบบฯ 2.3) ขั้นตอนของรูปแบบฯ และ 2.4) แผนการจัดการเรียนรู้และการประเมินผลของรูปแบบฯ

ตอนที่ 3 วิธีการและและเงื่อนไขการนำรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ซึ่งมีกระบวนการตรวจสอบ และรับรองรูปแบบฯ จากคณะผู้ทรงคุณวุฒิในการวิจัยอย่างเป็นระบบ

แผนภาพที่ 2 รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการ

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสม (ร่าง) รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ โดยมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD.=0.823$)

2.3 ผลการประเมินแผนการเรียนการสอนในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ โดยมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}=4.51$, $SD.=0.61$)

2.4 ผลการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจในภาพรวมผู้เชี่ยวชาญประเมินสื่อการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ โดยมีความเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ($\bar{x}=4.41$, $SD.=0.12$)

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า เมื่อทดสอบสถิติ $t = 16.53$, $Sig = 0.000$ คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{x}=21.67$, $SD.=2.37$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{x}=9.63$, $SD.=7.76$)

4. ผลการรับรองรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน โดยผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นและประเมินรับรองความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจฯ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยโดยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.43$, $SD.=0.62$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากผลการศึกษาเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการสอนแบบกรณีศึกษาโดยใช้แนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า นักศึกษาเคยมีประสบการณ์การเรียนแบบผสมผสานในชั้นเรียน และออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีประสบการณ์การเรียนในรูปแบบเรียนในชั้นเรียนและเรียนแบบออนไลน์เต็มรูปแบบ (สอนเนื้อหา และทำกิจกรรมออนไลน์) คิดเป็นร้อยละ 100 โดยใช้อุปกรณ์สมาร์ตโฟนในการเรียนออนไลน์ คิดเป็นร้อยละ 81 และเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตผ่านเครือข่ายโทรศัพท์เคลื่อนที่คิดเป็นร้อยละ 86 ซึ่งใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยในหนึ่งวัน 5-8 ชั่วโมงต่อวัน คิดเป็นร้อยละ 42 ทั้งนี้ นักศึกษาคิดว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์ การวางแผนธุรกิจด้วยแนวคิดโมเดลธุรกิจ (Business Model Canvas) ควรเป็นแบบบรรยายและกิจกรรมเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ 81 และในภาพรวมผู้เรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสานฯ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพ บริบท และความต้องการสำหรับการออกแบบและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งต้องสนองต่อความต้องการและการประกอบอาชีพของชุมชนในท้องถิ่น โดยให้ชุมชนและท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล เข้ามามีส่วนร่วมลงทุน หรือมีส่วนร่วมริเริ่มของการจัดตั้งเพื่อให้ท้องถิ่นได้ตระหนักถึงภาระความรับผิดชอบในส่วนของตน ตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งสามารถพิจารณาความเหมาะสมและความจำเป็นของการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง โดยวัตถุประสงค์ เพื่อจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาประจำท้องถิ่น จัดการศึกษาและฝึกอบรมในหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเป็นสำคัญ อีกทั้งหลักการจัดการเรียนรู้ที่ดียอมทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง ดังนั้นจึงควรพิจารณาออกแบบและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถตามศักยภาพของตน และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนเป็นปัจจัยหลักสำคัญในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานการปฏิบัติงานอาชีพ และได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

และมีประสิทธิภาพ (โสภิตา สุวุฒโท, 2555 : 2) สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรปภา เจริญชันษา (2557 : 5) การศึกษาการพัฒนากิจกรรมเตรียมความพร้อมเป็นผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิด เศรษฐกิจสร้างสรรค์ โดยแบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ระยะที่ 1 การศึกษาคูณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ และลักษณะกิจกรรมเตรียมความพร้อมตามคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ ระยะที่ 2 การพัฒนากิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และระยะที่ 3 การตรวจสอบกิจกรรมเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ประกอบด้วย 5 ประการ ได้แก่ การเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด การให้ความสำคัญกับความคิด ความสนุกสนาน ร่าเริง ความทะเยอทะยานสูง และการไม่หยุดนิ่ง โดยกิจกรรมเตรียมความพร้อมเป็นผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์มี ซึ่งจำแนกตาม ภาคเรียนและชั้นปี พบว่า ชั้นปีที่ 1 มี 1 กิจกรรม ได้แก่ การ บรรยายพิเศษทางวิชาการ ชั้นปีที่ 2 มี 3 กิจกรรม ได้แก่ การคิดแบบสร้างสรรค์ การบรรยายพิเศษทางวิชาการ และ กิจกรรมเปิดโลกทัศน์ให้กว้างไกล ชั้นปีที่ 3 มี 8 กิจกรรม ได้แก่ การฝึกอบรมประกอบอาชีพอิสระ การบรรยาย พิเศษทางวิชาการ การแนะแนว ด้านอาชีพ การฝึกงานระยะสั้น โครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถานประกอบการ โครงการพิพบน้อง กิจกรรมค่ายพัฒนาอาชีพ และ การสอนโดยใช้กรณีศึกษา ชั้นปีที่ 4 มี 3 กิจกรรม ได้แก่ การ ฝึกอบรม ประกอบอาชีพอิสระ การบรรยายพิเศษทางวิชาการ และการแนะแนวด้านอาชีพ ช่วยการตรวจสอบกิจกรรม การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ พบว่ามีความเป็นไปได้ ในการนำไปใช้ใน

2. จากผลการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิด โมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ของแผนการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ โดยมี ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด รวมทั้งผลการประเมินคุณภาพสื่อการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วย กรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับดี

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการเรียนรู้ พบว่า 1) ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) ผู้เรียนมีความสามารถในการ เพื่อชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 4. ผลการประเมินรับรองความเหมาะสมของ รูปแบบการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1.1 การนำรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการ วิทยาการจัดการของวิทยาลัยชุมชนไปใช้ ผู้สอนและผู้เรียนควรมีการเตรียมความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานการใช้เทคโนโลยี ด้านอุปกรณ์ และด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เพื่อให้การจัดการเรียนรู้และการทำกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้ที่กำหนดให้โดยใช้เครื่องมือส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เช่น การระบุเงื่อนไขการใช้งานเบื้องต้น (Minimum system requirements) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามหลักการของรูปแบบฯ ที่ควรคำนึงถึง อาทิ ความเร็วของอินเทอร์เน็ตควรเป็นเท่าใดขึ้นไป ควรใช้อุปกรณ์ขั้นพื้นฐานอย่างไร เช่น คอมพิวเตอร์ โน้ตบุค โทรศัพท์มือถือ รวมถึงระยะเวลาการทำกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนตามสัดส่วนที่เหมาะสม เป็นต้น

1.2 ผู้สอนควรหาวิธีการใช้งานเครื่องมือในรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการของวิทยาลัยชุมชนทั้ง 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อม/ปฐมนิเทศ ขั้นศึกษาบริบทของแผนธุรกิจ ขั้นศึกษากรณีศึกษาร่วมกัน ขั้นทำกิจกรรมการเรียนรู้ ขั้นนำเสนอ/อภิปรายผล และขั้นสรุปและประเมินผล โดยอาจกำหนดเป็นกลยุทธ์ เงื่อนไข และกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติใช้งานจนเกิดความเข้าใจในการใช้งานก่อนการใช้อย่างจริงจัง เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้เครื่องมือได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เช่น การจัดอบรม การทำคู่มือการใช้งานในรูปแบบที่สะดวกชัดเจนผ่านสื่อสมัยใหม่ในปัจจุบัน อาทิ อินโฟกราฟิก โมชันกราฟิก ดิจิทัลวิดีโอ เป็นต้น

1.3 เนื่องจากการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการของวิทยาลัยชุมชนต้องใช้เครื่องมือในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันเป็นกลุ่ม ผู้สอนควรมีประสบการณ์ในการควบคุมชั้นเรียนออนไลน์ คอยให้คำแนะนำการใช้เครื่องมืออย่างใกล้ชิด และอำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรม อีกทั้งช่วยเสริมสร้างบรรยากาศเพื่อให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น นำไปสู่ผลสำเร็จของงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยอาจกำหนดสัดส่วนการเรียนการสอนดังกล่าวในรูปแบบการสอนในสัดส่วน 20/80 30/70 40/60 หรือในรูปแบบของ Hyflex blended learning เป็นต้น

1.5 จากผลการศึกษาที่พบว่าองค์ประกอบหลักของรูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนรู้ด้วยกรณีศึกษา ร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการของวิทยาลัยชุมชน สามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณาเลือกใช้อุป

พลีเคชันที่เหมาะสมสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ หรือใช้ประกอบการพิจารณาเพื่อพัฒนาโปรแกรมหรือแอปพลิเคชันสำหรับการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น แพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนเรียนรู้ออนไลน์ผ่านระบบการจัดการเรียนรู้ (Learning Management System) เป็นเครื่องมือการสื่อสารแบบเผชิญหน้า (Face To Face) และแบบออนไลน์ (Online) ซึ่งเป็นได้ทั้งแบบประสานเวลา (Synchronous) และแบบไม่ประสานเวลา (Asynchronous) ทั้งแบบอำนวยความสะดวกในการติดต่อสื่อสาร และอภิปรายแสดงความคิดเห็น สามารถทำกิจกรรมกลุ่มได้ตลอดทุกที่ ทุกเวลา ได้แก่ Zoom, Line, Google Classroom, Youtube, Jamboard เป็นต้น นอกจากนี้ในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ผู้สอนควรให้ความสำคัญกับการแนะนำหรืออธิบายวิธีการใช้งานแอปพลิเคชันต่างๆ แก่ผู้เรียน และเพิ่มขีดความสามารถของผู้สอนในการใช้งานแอปพลิเคชัน รวมถึงกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจและมีปฏิสัมพันธ์ในช่วงขณะเรียนออนไลน์ ซึ่งส่งผลต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ผู้บริหารวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องควรมีการกระตุ้นและส่งเสริมให้มีการกำหนดองค์ประกอบของการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้การเรียนด้วยกรณีศึกษาร่วมกับแนวคิดโมเดลธุรกิจเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวางแผนธุรกิจเพื่อชุมชน สำหรับนักศึกษาสาขาวิทยาการจัดการ วิทยาลัยชุมชน ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน กรณีศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัล และ สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยเน้นแนวคิด หลักการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายที่มุ่งหวัง ดังนั้นจึงควรพิจารณาออกแบบและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมและช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน ที่หลากหลายโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถตามศักยภาพของตน และนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

เอกสารอ้างอิง

- กรปภา เจริญชันษา. (2557). การพัฒนากิจกรรมเตรียมความพร้อมเป็นผู้ประกอบการที่มีความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจสร้างสรรค์. ปรินญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาอาชีวศึกษา ภาค อาชีวศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม (2563) แผนการส่งเสริมSME พ.ศ.2563-2565 ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2563. แหล่งที่มา <https://www.dip.go.th/th/news/category/2020-06-26-19-48-36>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย (2561) การวางแผนธุรกิจ SMEs. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://www.1213.or.th/th/moneymgt/smebusplan/Pages/smebusplan.aspx>
- ปรีชา สมพีช. (2559). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนด้วยกรณีศึกษา. วารสารวิจัย ราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 11 (2), 260-270
- สุธิดา ปรีชานนท์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้คลาวด์เป็นฐานร่วมกับ กระบวนการซินเนคติกส์และเทคนิคการคิดนอกกรอบ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิง สร้างสรรค์ทางการถ่ายภาพ ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎี บัณฑิต. สาขาเทคโนโลยีการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร
- โสภิตา สุวุฒโท. (2555). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพนัก เทคโนโลยีการศึกษาทางการแพทย์. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา ภาควิชา ครุศาสตร์อุตสาหกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- Johnson, K., McHugo, C., & Hall, T. (2006). Analyzing the efficacy of blended learning using Technology Enhanced Learning (TEL) and m-learning delivery technologies. Online. Retrieved May 5, 2020. from: http://www.ascilite.org.au/conferences/sydney06/proceeding/pdf_papers/p73.pdf